

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра германської і фіно-угорської філології

Кваліфікаційна робота бакалавра із зіставної граматики

**на тему: «Евфемізація в англійськомовному та україномовному політичному
дискурсі»**

Допущено до захисту

« ____ » _____ 2023 року

Студентки групи Па 03-20 факультету
германської філології та перекладу

освітньо-професійної програми:
Англійська мова і друга іноземна мова:
усний і письмовий переклад

За спеціальністю 035 Філологія

Дорошенко Марії Павлівни

(підпис)

Завідувач кафедри

германської і фіно-угорської філології

_____ Шутова М.О.

Науковий керівник:

Доктор філологічних наук., проф.
Шутова М. О.

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

Київ - 2023

Ministry of Education and Science of Ukraine
Kyiv National Linguistic University
Department of Germanic and Finno-Hungarian Philology

Term Paper

EUPHEMISMS IN ENGLISH AND UKRAINIAN POLITICAL DISCOURSE

MARIIA DOROSHENKO

Group Pa03-20

Germanic Philology and Translation Faculty

Research Adviser

Assoc. Prof.

Doctor of Linguistics

MARIIA SHUTOVA

Kyiv 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1.....	6
ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНА ОСНОВА РОЗУМІННЯ ПОНЯТТЯ ЕВФЕМІЗАЦІЇ ТА ЇЇ ХАРАКТЕРИСТИК В ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ.....	6
1.1 Особливості поняття евфемізмів та їхня роль в політичному дискурсі	6
1.2 Особливості та функції евфемізмів у політичному дискурсі	8
Висновки до Розділу 1	10
РОЗДІЛ 2. РЕЗУЛЬТАТИ ПРАКТИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ЯВИЩА ЕВФЕМІЗАЦІЇ В ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ.....	10
2.1 Джерела походження та способи творення евфемізмів та їхні характерні особливості для української та англійської мов.....	10
2.2 Семантичні особливості евфемізмів	13
2.3 Порівняльний аналіз політичних промов з урахуванням мовленнєвої специфіки комунікації українських, британських та американських політичних сил	15
Висновки до розділу 2	17
ВИСНОВКИ	18
РЕЗЮМЕ.....	19
RÉSUMÉ	20
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	21

ВСТУП

Поняття евфемізації є надзвичайно об'ємним терміном, який виражає необхідність в спонуканні людини до морального розвантаження або навіть введенні в оману. Даний феномен має ціль змінити сприйняття небажаної інформації за допомогою різних способів та підходів. Евфемізація також є невід'ємним компонентом в такій сфері, як політика. Виникає потреба в розумінні того, як правильно потрібно виражати політкоректність та знаходити нові інструменти для прояву бажаного висловлювання. В політиці неможливим є використання фраз, які несуть прямий сенс та певні не завуальовані факти задля уникнення комунікативного дискомфорту (Великорода, 2008). В політичному дискурсі пропонується акцент на табуюванні конкретних виразів, які мають негативний або образливий характер для спільноти як з лексичної, так і семантичної точки зору. Евфемізми в політичному дискурсі грають ключову роль у вирішенні, збереженні та розвитку дипломатичних відносин.

Актуальність теми полягає в тому, що евфемізація в політичному дискурсі на фоні різких дипломатичних змін набрала ще більшої цінності, яка передбачає намагання знайти відповідні слова для вираження надзвичайно жорстоких дій агресора проти українського народу з різних політичних точок зору та використання відповідних комунікативних технік.

Мета кваліфікаційної роботи – розкрити особливості використання евфемізмів в політиці та зрозуміти їх значущість особливо в рамках теперішнього політичного плацдарму .

Для досягнення даної мети було поставлено відповідні **завдання**:

- визначитися з особливостями поняття евфемізмів в політичному дискурсі;

- зрозуміти їхні засади, види та способи творення, які є вирішальними в аналізі даного явища та його подальшого розкриття;
- усвідомити специфіку вираження евфемізмів в англійських та українських культурах в якості інструмента політичної комунікації;
- провести порівняльний аналіз промов політиків таких країн, як Україна, США та Великобританія.

Об'єктом дослідження даної роботи є евфемізм як багатостороннє явище, яке має багату функціональну основу та семантичний спектр, а **предметом дослідження** слугують способи комунікації в політиці задля приховування справжнього сенсу висловлювання та завуалювання інформації.

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що здійснено комплексне дослідження аспектів, що впливають на формування розуміння поняття евфемізмів з урахуванням політичних особливостей в Україні, Великобританії та США.

Практична значимість. Результати дослідження можуть бути використані при аналізі численних виступів, конференцій, презентацій та засідань, що притаманні представникам політичних еліт та які цікаві з лінгвістичної точки зору та функціонування мовних одиниць як окремих частин загального розуміння феномену евфемізації.

РОЗДІЛ 1

ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНА ОСНОВА РОЗУМІННЯ ПОНЯТТЯ ЕВФЕМІЗАЦІЇ ТА ЇЇ ХАРАКТЕРИСТИК В ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ

1.1 Особливості поняття евфемізмів та їхня роль в політичному дискурсі

Евфемізація в політичному дискурсі відіграє ключову роль в розумінні головних інструментів під час замінювання грубих, нецензурних та слів, які протирічать моралі на більш притаманні нейтральному вираженню думок. З цієї точки зору, потреба в розумінні визначень поняття евфемізації стрімко зростає та допомагає краще проаналізувати явище інстинктивного замовчування слів та його сприйняття громадянами.

За словами В. Великороди (2008), евфемізація в політичному дискурсі слугує окремим видом експресивно-забарвленої лексики та має більш напружену семантичну структуру, ніж нейтральна лексика. За рахунок того, що евфемізмом притаманне конотативне значення, відбувається процес збирання інформації та внаслідок цього проявляється емоційна функція впливу. Маючи ціль уникнути табу, евфемізація в політичному дискурсі утворює широкий семантичний діапазон і отже, кількість асоціативних зв'язків зростає. Як наслідок, таке явище знижує рівень негативних конотацій у аудиторії.

Л. Нагорна (2005) пропонує інше трактування евфемізації в англійському та українському політичному дискурсі, що називається “не чистою інженерією” (с. 162) яка має більш глибоке коріння, що обумовлене соціальними факторами ментальностей та ідентичностей. Саме з цієї причини питання евфемізації в політиці не є виключно політичним явищем, яке охоплює такі поняття, як влада, власність та дипломатія. Евфемізація в політичному дискурсі — це також про вміння

проявляти високу культуру комунікації, і, безумовно, можливість залучити діалогічну етику. Як зазначає В. Тхір (2004), на основі цього виникатиме так звана конструктивна основа взаємодії, що призведе до мульти-семантичності висловлювань і допоможе суспільству краще розуміти безперспективність такого виду промов, даючи можливість реципієнтам аналізувати концептуальні конструкції.

Політичні евфемізми, як стверджують Л. Шевченко та Д. Сизонов (2021) — це в певній мірі промови, які часто мають пропагандистську або маніпулятивну основу та за рахунок емоційної напруги можуть впливати на громадськість та досягати тим самим бажаного результату. У такий спосіб, евфемізація в політичному дискурсі спонукає людей оминати критичне мислення та спростовувати всю отриману інформацію як в англійському, так і в українському просторі. Евфемізація в політичному дискурсі функціонує не тільки напряму з передачею конкретних фактів або даних, а також — з впливом на реакцію людей та їхнім сприйняттям ситуації. В процесі комунікативної діяльності відбуваються процеси метафоризації, фразеологізації та інших способів утворення сполучень слів, які також притаманні прояву політичної евфемізації та спрямовані виключно на уникнення образи співрозмовника через безпосередній вплив на підсвідомість.

Тим не менш, хибно вважати, що евфемізми в політичному дискурсі завжди мають негативне відображення та умисел з точки зору їхнього впливу на масову свідомість. Однак, існує й інша думка, що евфемізми в політиці — це комплекс елементів мови, таких як наявність синтаксичних конструкцій, символів, слів та словосполучень, а також, як зазначає Перлофф (2022) — “невербальних знаків, які в сукупності здійснюють різного ступеня вплив на людей, їхнього подальшого аналізу та можливу зміну позиції”. Такого роду концепція має ознаки політичної

коректності та спрямована на висловлення політично-коректних висловлювань та ідей.

1.2 Особливості та функції евфемізмів у політичному дискурсі

Евфемізми в політичному дискурсі — це окрема та всеосяжна група слів, які не можна віднести тільки до одного тематичного ядра. За словами Л. Климанської (2007), політичні евфемізми охоплюють багато сфер людської діяльності, в тому числі економічну, соціальну, культурну, релігійну, юридичну та інші. Більше того, евфемізми в політичному дискурсі мають особливість поєднуватися між собою та утворювати нові семантичні явища, які часто утворюють сугестію по відношенню до публіки та сприйняття ними конкретної ситуації.

За свідченням Л. Климанської (2007), всі сфери людської зайнятості значно впливають на формування так званої політичної “кухні”, де відбувається весь підспідок впливу політичного життя (с. 226) . Як стверджують Коляда та Кондрук (2015), політичні евфемізми мають наступні риси:

- непряме визначення та характеризується встановленням повних асоціативних зв'язків між денотатом (буквальне значення, що розглядається більшістю людей в певній культурі);
- пропонують завищене поняття стосовно найменування, що створює позитивний підтекст, але тим самим проєктує невідповідність поняття та найменування, на фоні чого з'являється явище пейорації (“затруднення” конкретного слова із плином його використання);

- здійснюють процес номінації, який є одним із ключових в рамках мовного сприйняття людини, що обумовлене постійною необхідністю у поновленні процесу вуалювання того, що є неприйнятним для суспільства (наприклад, проголошення лозунгів та опозиційних висловлювань).

Функціональна основа евфемізмів у політичному дискурсі значно варіюється в залежності від того, яким чином здійснюється зв'язок між головним мовцем та отримувачем. Розгляд евфемізмів найкраще відбувається за умови досягнення політкоректності. Цей процес відбувається із ціллю стримувати образи, табувати певні висловлювання та суперечки, створюючи певний баланс для заміни "точних назв лякаючих предметів та явищ" (Коляда, Кондрук, 2015, с. 101). В. Гавриленко та І. Стасюк (2019) пропонують наступну класифікацію функцій політичних евфемізмів:

- ❖ **Демобілізація.** Дана функція забезпечує підтримку психічно-стабільного становища для отримувача та пропонує відсторонення від негативного бекграунду та фактів, які потрібно прийняти як за дійсність ;
- ❖ **Уникнення табуованих висловлювань.** Така функція здійснює дотримання мовцями загально-прийнятих норм у суспільстві, які слугують в якості основного орієнтиру на моральні цінності для публіки;
- ❖ **Профілювання.** Втрата репутації та статусу — це одне із найжахливіших явищ для спікера, який робить все можливе аби приховати правду та тим самим не постраждати на політичному та суспільному плацдармі ;
- ❖ **Маніпулювання.** Дана функція виражає вплив на публіку за допомогою специфічних психологічних прийомів, тим самим

нейтралізуючи сприйняття реципієнтом окремих фактів та явищ та в окремих випадках навіть змінюючи погляди;

Висновки до Розділу 1

Евфемізми в політичному дискурсі слугують багатостороннім явищем, яке зосереджене на впливі на маси людей та складають об'ємне лінгвістичне, нейролінгвістичне, когнітивне та соціальне явище. Вони виражаються у формі політкоректності, що має основоположну функцію приховування інформації за допомогою стилістично-нейтральних слів та сполучень слів. Функціональна основа таких евфемізмів складається з 4 основних пунктів яких: демобілізація, уникнення табуйованих висловлювань, профілювання та маніпулювання. Крім цього, вони мають також певні характерні риси, які не направлені цілком на негативний аспект впливу, маючи також позитивні сторони та способи сприйняття. Їхнє розуміння лежить в основі семантичного аналізу та спрямоване на уникнення прямого впливу на свідомість реципієнта, роблячи комунікацію завуальованою та прихованою.

РОЗДІЛ 2. РЕЗУЛЬТАТИ ПРАКТИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ЯВИЩА ЕВФЕМІЗАЦІЇ В ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ

2.1 Джерела походження та способи творення евфемізмів та їхні характерні особливості для української та англійської мов

Явище табування є невід'ємною частиною евфемізації, розуміння якого неможливе без втручання в історичну основу та основних причин

їхнього виникнення як в українській, так і англійській мовах. За словами І. Самойлової та О. Подвойської (2016), формування евфемізмів беруть свій початок з періоду створення первісного суспільства, коли існувала чимала кількість заборон, які стосувалися багатьох аспектів життя та побуту: їжі, скотарства, тварин, зовнішнього вигляду та іншого.

Так, з плином часу, табування почало перероджуватись у поняття суспільної моралі. Як стверджує Р. Ключник (2018), воно трактується як набір цінностей і норм, що існують у суспільстві і сприяє добробуту людей. Можна стверджувати, що суспільна мораль в певній мірі почала мати характер “страху”, який приводив до ухилення від прямих оголошень і натомість заміною їх на більш дозволені суспільством та не заборонені ним.

Серед джерел походження евфемізмів вважається також забобонність. Вона була особливо притаманна простому народові та найбільш поширеною насамперед в первісному суспільстві, адже люди вірили у “силу” слова, яка часто набуває цілющих або навпаки — руйнівних рис (Пайонкевич, 2017, с. 207). Наприклад, в українській культурі існував забобон щодо називання дітей іменами, що притягували позитивну енергію та слугували оберегом — “Нехворай”, “Горе”, “Некрас”, тощо. В англійській культурі же таке ім’я, як “Desdemona” (“ill-omened”, “unlucky”, “miserable”) давалось дітям, що зростали не везучими.

Як вважають Е. Коляда та А. Кондрук (2015, с. 99), ще один початок появи евфемізмів — це “підняття престижу окремих спеціальностей та професій”. Наприклад, замість слова “манікюрниця” (“manicurist”), люди почали використовувати сполучення слів “майстер манікюру” (“manicure artist”) (New Oxford Thesaurus of English, 2000). Або ж, замість слова “двірник” (“janitor”), набула поширення наступна заміна — “прибиральник навколишнього середовища” (“cleaner of the environment”) (Ключник, 2018).

Англійську мову даний феномен не оминув: замість “bus driver” (“водій автобуса”), загального вжитку почало набувати “bus captain” (“шофер”), а замість “business owner” (“власник бізнесу”) — “sales proprietor” (“власник торгової марки”) (McNair, 2018). З цієї точки зору, евфемізми в англійській мові почали набувати пом’якшувально-меліоративну характеристику, адже висловлювання увібрали більш нейтрального характеру та не протирічать нормам суспільної моралі та етикету.

Ще одне джерело виникнення евфемізмів — це політика та збереження дипломатичних відносин. За словами В. Гавриленко та І. Стасюк (2019), евфемізація в політиці набувала в більшості випадків ідеологічного характеру, а пізніше почала приймати більш нейтральні форми за допомогою перейменування, особливо — суспільно-політичних інститутів: “міліція” (“militia”) — “поліція” (“police”), “губернія” (“province”) — “область” (“region”). В англійській же мові прослідковується аналогічний феномен: “recession” (“реcesія”) — “downsize” (“спад”), “pathway to citizenship” (“шлях до громадянства”) — “earned legalization” (“зароблена легалізація”).

Процес творення евфемізмів є всеохоплюючим явищем, який реалізується за умови розуміння численних лінгвістичних процесів. Одним із таких процесів є **метафоризація**, тобто утворення нового мовного змісту, який виникає в процесі когнітивних змін (Ключник, 2018). Можна легко прослідкувати наступні приклади евфемізмів створені із залученням метафоризації: “радість — веселка душі”, “медвідь — вуйко”, “bathroom — throne room”, тощо (Пайонкевич, 2017).

Наступний спосіб творення — це **антифразис**, тобто те, що використовується в протилежному або навіть іронічному значенні: “помер” — “пішов з життя”, “money — root of all evil”. Евфемізми також можуть утворюватись за допомогою **префіксів**, які надають

висловлюванню позитивних характеристик та “згладжують” заперечний контекст [Тхір, 2004]. Наприклад: “несправний — поламаний”, “illiterate — ignorant”.

Метонімія відіграє не менш важливу роль в утворенні евфемізмів, яке характеризується особливістю перенесення одного значення на інший предмет (Ключник, 2018). Як, наприклад, в наступних словах: “срібло” — прикраси, вироблені зі срібла, “dish” — something that is put in a plate.

Заміна слів також задіяна у творенні евфемізмів, які можуть бути пов'язані між собою за допомогою семантичного спектру та реалізовуватись як через **синоніми**, так і **антоніми**: “приїхати — прийти”, “come — arrive”, “невеселий — сумний”, “unhappy — sad” (Коляда, Кондрук, 2015).

Таким чином, існує кілька джерел походження евфемізмів/ Люди вірили у таке явище, як забобонність та намагались якомога більше вберегти себе від злої сили. Також, евфемізми з'являлись через необхідність у піднятті престижу професій та спеціальностей. Політичний спектр також слугував одним із джерел появи евфемізмів. Їхні способи творення значно виражаються через художні засоби, для більшого розуміння яких потрібно розібратись в їхніх семантичних та граматичних особливостях.

2.2 Семантичні особливості евфемізмів

Явище евфемізації в політичному дискурсі слугує специфічним семантичним інструментом, який може набувати емотивного характеру в залежності від конкретної ситуації. Задля цього, семантичний спектр надає

цілий ряд відповідної лексики, яка притаманні різним семантичним категоріям (Orwell George, 1946).

Однією з ключових семантичних особливостей евфемізмів є **схвалення**. Безумовно, для досягнення успіху в комунікації та особливо впливу на людину, даний інструмент надає позитивний імпульс людині, така-собі “ін'єкція” радості, яка показує ввічливість та допомагає людям пізнати щось нове та діє на підсвідомому рівні на співрозмовника. В українській мові люди часто люблять використовувати евфемізми на позначення зовнішнього вигляду людини, щоб приховати реальність та тим самим не вказувати людині на її недоліки: “повненький” (зменшувально-пестливе слово, яке надає позитивний відтінок) замість “товстяк” або “товстий” (надає негативного забарвлення висловлюванню та змушує людину відповідно реагувати на це) (Дубенко, 2005). В англійській мові, наприклад, на позначення “invalid” використовують “a person with disability”, що також не дає співрозмовнику відчувати себе “не таким, як усі”, а, навпаки — відкриває можливості для більшої впевненості.

Ще одна семантична характеристика евфемізмів — це **ясність**. Вона може виражатись непрямим способом повідомлення про думки або ідеї, щоб ухилитись від неввічливості в комунікативному середовищі. Дубенко (2005) вбачає головною відмінністю ясності у тому, що “інформація подається в доступній для людей манері, спираючись на їхні погляди та за використання адаптованої лексики” (с. 27). Наприклад, в англійській мові, замість слова “pregnant”, часто використовується “gravid”, що дослівно перекладається як “важка” або “чревата”, а “to be in a family way” означає “pregnant”.

Ще одна семантична особливість евфемізмів — це **епохальний** характер, який часто набуває рис шахрайства. Евфемізми набували різного значення у різні часи свого існування. Тим не менш, питання семантики евфемізмів в політичному дискурсі потребує політкоректності, яку можна чітко прослідкувати на прикладі промов президентів, прем'єр-міністрів, депутатів, дипломатів, і т.д. Наприклад: “illegal invader” — “undocumented immigrant”, “war” — “special military operation”, “корупція” — “нечесність”, “відкликання” — “імпічмент” (Пайонкевич, 2014).

Отже, евфемізми мають кілька особливостей з точки зору семантики. Вони виражають різні підходи до вираження значення висловлювання та допомагають підлаштовуватись під конкретну ситуацію. Характеристика схвалення допомагає у проведенні успішної комунікації між людьми та встановленні вільного контакту. Ясність вказує на те, що евфемізми є зрозумілими та можуть легко адаптуватися під відповідне мовне середовище. Крім цього, евфемізми можуть набувати епохальної та шахрайської особливостей, приховуючи дійсність та обираючи слова, які не відповідають точним визначенням і несуть завуальований характер.

2.3 Порівняльний аналіз політичних промов з урахуванням мовленнєвої специфіки комунікації українських, британських та американських політичних сил

Українське суспільство в 21 сторіччі переживає один із найскладніших етапів свого розвитку, проводячи відстоювання демократичних свобод та лібералізації. З перших днів широкомасштабної агресії Володимир Зеленський проявляє неабияку мужність та героїзм.

Приїхавши до Конгресу США 21 грудня 2022 року, він виступив із парламентською промовою, в якій стверджував, що “Україна жива та б’ється” (<https://edition.cnn.com/2022/12/22/politics/zelensky-congress-address-transcript/index.html>). Даний вираз виражає ясність для публіки шляхом метафоризації і дає чітке розуміння того, що Україна не здається. Крім цього, в даній промові знаходимо евфемізми, які сформовані шляхом метонімії: “Кремль” замість “російська влада”, “заморозити битву” замість “зупинити”, “битва” замість “війна”.

Поданій промові притаманне задіяння перифразів та дисфемізмів, які поступово розкривають справжнє значення і звучать не так гостро і різко, якби спічрайтери не використали евфемістичні конструкції. Наприклад, у виразі “тиранія, яка не знає дефіциту жорстокості” використовується прийом гіперболізації, а в “Патріот” — метонімія на позначення американської системи протиповітряної оборони “Patriot”.

Не менш важливою для аналізу є промова прем’єр-міністра Великобританії 6 вересня 2022 року Бориса Джонсона (<https://www.gov.uk/government/speeches/boris-johnsons-final-speech-as-prime-minister-6-september-2022>), що належить до різновиду “заключної та інформаційної”. В цій промові було піднято багато питань стосовно виконання умов Brexit, нового плану захисту від коронавірусу, а також — російсько-української війни. Використовується велика кількість евфемізмів: “baton” замість “premiership”, “European war” замість “russian war against Ukraine” задля посилення емоційного навантаження на реципієнта та більш нейтрального сприйняття явищ. Також, у цій промові Джонсон використовує таку фразу “they changed the rules halfway through but never mind that now”, в якій простежується нотка жартівливості та сарказму, маючи на увазі правила, які “змінюються на півдорозі до свого функціонування”, що в певній мірі має також негативну конотацію. Крім цього, Борис Джонсон використовує в своєму мовленні слова-метонімії:

“Folks!” — звернення до слухачів; “10 Downing Street” - дім экс прем’єр-міністра.

Виступ американського президента Джо Байдена 21 лютого 2023 року у Варшаві (<https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2023/02/21/remarks-by-president-biden-ahead-of-the-one-year-anniversary-of-russias-brutal-and-unprovoked-invasion-of-ukraine/>) є не менш важливою історичною подією. В ній, Джо Байден використав евфемізм “support for Ukraine will not cease”, маючи на увазі, що моральна та військова допомога буде продовжуватись. Використовується в цій промові також багато алегорій на позначення : “steel president - Zelensky” (“людина зі сталі — Зеленський”); “strong nation” (“сильний народ”). Саме такий прийом надає виступу більшої урочистості та спонує слухачів до глибшого сприйняття війни росії проти України та не залишає жоден з важливих моментів прихованими або табуйованими.

Отже, політичні лідери України, Великобританії та Америки використовують у своїх найвідоміших промовах чималу кількість художніх засобів, через які часто виражаються евфемізми. Часто, вони утворюються за допомогою метонімії, метафоризації та перифразу, рідше - алегорії. Основні спільні риси: 1) відкрита правда та емоційність при вираженні дійсності; 2) чіткість евфемізмів на основні перифразу; 3) ненасиченість мовлення дисфемізмами.

Висновки до розділу 2

Існують різні джерела евфемізмів, які сформувалися різними способами задля творення евфемізмів, які присутні як в англійській, так і в українській мовах. Вони виражають різні семантичні особливості, які надають більшого підсилення висловлюванню через політичну

коректність і, в свою чергу, реалізується через численні лінгвістичні процеси (метонімія, префіксація, антифразис та інші). Семантична складова евфемізмів дає змогу зрозуміти їхню роль у сприйнятті реципієнтом на психологічному рівні. На прикладах політичних промов було чітко проілюстровано функціонування евфемізмів та підходи до них.

ВИСНОВКИ

В даній роботі було розглянуто таке лінгвістичне явище, як евфемізація. В політичному дискурсі, воно може набувати також форми “політкоректності”, має різні трактування, характеристики та функції, які дуже чітко тлумачать у своїх роботах В. Великорода, Л. Нагорна, Р. Перлофф та інші.

Евфемізація в політичному дискурсі пов'язана насамперед з табуванням та завуальювання інформації, яке націлене на те, щоб виразити непряме або помякшувальне значення конкретних феноменів. Вживання евфемізмів допомагає замінити пряму назву предмета на іншу, більш нейтральну або таку, яка не суперечить суспільним нормам моралі і може мати значний емоційний вплив на реципієнта, як було показано на прикладі аналізу промов політичних діячів.

Історично склалось, що у людей первісного суспільства існувало чимало забобонів, які були схильні до того, щоб приховувати сенси слів. Це стосувалось таких аспектів, як імена людей, назви професій та політична сфера, що безумовно вплинули на подальший розвиток евфемізації та його використання політичними діячами. Формування евфемізмів здійснюється за допомогою різних способів творення, серед яких найпопулярнішими в політичних промовах є: метонімія, перифраз, алегорія, а також - метафоризація.

Евфемізми в політичному дискурсі також реалізуються через певні семантичні спектри, а саме — схвалення, ясність та епохальність. На

прикладі проаналізованих промов, можна помітити, що політичні діячі схильні до того, щоб вживати цілі семантичні конструкції та передавати більш повне значення. На це вплинули також дисфемізми, які не так загострюють сенс висловлювання та надають навіть іронічного відтінку.

РЕЗЮМЕ

Кваліфікаційна робота присвячена аналізу теоретичних та практичних засад евфемізмів та допомагає краще зрозуміти їхнє функціонування та вплив на дипломатичні взаємовідносини між представниками влади. В даній роботі розглядається процес виникнення евфемізмів, їхня семантична складова та приклади вживання з точки зору політичних промов. Евфемізація — це явище, яке є невід'ємною частиною між людьми, особливо, коли мова йде про політичний дискурс. В політиці прийнято завуальювати певні слова та сполучення слів, замінюючи їх на інші, більш нейтральні по значенні та сприйнятливі для аудиторії. Також, в кваліфікаційній роботі розглянуто особливості поняття *евфемізм* та базова характеристика їхніх рис та функцій. Зокрема, розглянуто основні лінгвістичні процеси, які впливають на формування евфемізмів. Найбільшого вжитку набули евфемізми, які використовуються в політиці англomовного та українomовного світу.

Ключові слова: евфемізм, політкоректність, табування, лінгвістичні процеси.

RÉSUMÉ

The qualification work is devoted to the analysis of the theoretical and practical foundations of euphemisms and helps to better understand their functioning and influence on diplomatic relations between representatives of the authorities. This work examines the process of the emergence of euphemisms, their semantic component and examples of use from the point of view of political speeches. Euphemism is a phenomenon that is part and parcel between people, especially when it comes to political discourse. In politics, it is customary to veil certain words and combinations of words, replacing them with others, more neutral in meaning and receptive to the audience. Also, in the qualification work, the peculiarities of the concept of euphemism and the basic characteristics of their features and functions are considered. In particular, the main linguistic processes that affect the formation of euphemisms are considered. Euphemisms used in the politics of the English-speaking and Ukrainian-speaking world have gained the greatest use.

Key words: euphemism, political correctness, taboos, linguistic processes.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Prime Minister's Office, 10 D. S. (2022, September 6). *Boris Johnson's final speech as prime minister: 6 September 2022*. GOV.UK. Retrieved March 21, 2023, from <https://www.gov.uk/government/speeches/boris-johnsons-final-speech-as-prime-minister-6-september-2022>
2. McNair, B. (2018). An introduction to political communication. Routledge, p. 97 — 105.
3. New Oxford Thesaurus of English (2000). New York. Oxford University Press Inc.
4. Orwell George (1946). *Politics and the English Language*. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.literaturecollection.com/a/orwell/454>.
5. Perloff, R. M. (2022). *The dynamics of Political Communication: Media and politics in a Digital age*. Routledge - p. 26 - 30.
6. Cable News Network. (2022, December 22). *Read: Ukrainian president Volodymyr Zelensky's remarks to Congress | CNN politics*. CNN. Retrieved March 21, 2023, from <https://edition.cnn.com/2022/12/22/politics/zelensky-congress-address-transcript/index.html>
7. The United States Government. (2023, February 21). *Remarks by president Biden ahead of the one-year anniversary of Russia's brutal and unprovoked invasion of Ukraine*. The White House. Retrieved March 21, 2023, from <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2023/02/21/remarks-by-president-biden-ahead-of-the-one-year-anniversary-of-russias-brutal-and-unprovoked-invasion-of-ukraine/>
8. Великорода В. Б. (2008). Семантичні та функціонально-прагматичні характеристики евфемізмів в англійській мові. Дисертація канд. наук: 10.02.04.

9. Гавриленко В. М., Стасюк І. В. (2019). Специфіка виникнення політкоректних евфемізмів в англомовному середовищі. Молодий вчений, с. 110 — 115.
10. Дубенко О. Ю. (2005). Порівняльна стилістика англійської та української мов. Посібник для студентів та викладачів ВНЗ. Вінниця. Нова книга, с. 27 — 28.
11. Климаська Л. Д. (2007). Соціально-комунікативні технології в політиці: Таємниці політичної „кухні”. Львів: Вид-во Нац. ун-ту “Львівська політехніка”, 332 с.
12. Ключник Р. М. (2018). Дискурс протесту та політична коректність: до питання про евфемізми в політичній комунікації. Регіональні студії. № 13. с. 30–35.
13. Коляда Е. К., Кондрук А. Ю. (2015). Евфемізми як засіб маніпуляції у політичному дискурсі. Актуальні питання іноземної філології. № 2. с. 97–103.
14. Нагорна Л. П. (2005). Політична лінгвістика: стан і статус. Наукові записки. Курасівські читання. Вип. 30. Кн. 2, с. 160–168.
15. Пайонкевич Х. П. (2014). Лінгвістичний феномен "евфемізм" та його функції. Одеський лінгвістичний вісник. Вип. 4. – с. 206-209.
16. Самойлова І. В., Подвойська О. В. (2016). Лексичні особливості політичних промов. Наукові записки [Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя]. Філологічні науки. Кн. 1. - с. 235-238.
17. Тхір В. Б. (2004). Особливості утворення політичних евфемізмів (на прикладі ідеологічних евфемізмів). Черкаси. Гуманітарний вісник. Серія: Іноземна філологія. – Ч. 8. – с. 313–315.
18. Шевченко Л. І., Сизонов Д. Ю. (2021). Теорія медіалінгвістики : підручник. Київ: ВПЦ "Київський університет". С. 96 - 100.